

EL MONESTIR ÉS UNA ESCOLA

homilia de l'abat CASSIÀ M. JUST

Sant Benet tingué una visió molt clara de la realitat. Ell concebé el monestir precisament com una escola per aprendre a servir Déu. Ell mateix no hi arribà de cop. Recordem tot el que conta sant Gregori en el segon llibre dels *Diàlegs*: l'abandó dels estudis a Roma, la fugida d'Enfide, la solitud de Subiaco, la manera de vèncer la temptació... i tantes altres coses. Veiem com al final de la seva vida, a Montecassino, arribà al fons de la qüestió. L'ermità Martí s'havia lligat amb una cadena, sant Benet li diu: «que no sigui una cadena de ferro sinó la teva adhesió al Crist el que et mantingui fidel al teu propòsit».

En les coses fonamentals trobarem la Regla d'una actualitat frapant. Fixem-vos com sant Benet, en els punts bàsics, depassa les fórmules prescrites; recomana senzillament: estimar, desitjar, trobar gust en allò que s'ha de fer. Sant Benet ha comprès que a un manament extern s'hi pot respondre amb un acte artificios, més o menys suportat; però, en canvi, aquell que estima de debò no pot fer trampa, ha de comprometre tot el seu ésser. Per això diu: «no anteposar res a l'amor del Crist», «desitjar la vida eterna amb tot el deler espiritual», «estimar la castedat», «escoltar amb gust les lectures santes»... i en un altre indret: «el monjo ha d'arribar a aquella caritat de Déu que en ser perfecta, foragita el temor, gràcies a la qual tot allò que abans observava no sense temença ho començarà d'acomplir sense cap esforç, no ja per por de l'infern sinó per amor del Crist».

Però això no s'improvisa. Cal un aprenentatge, un mestratge. Ajudant-nos els uns als altres. Això és fort per als homes d'avui que tendim a ser uns anarquistes en l'esperit, que ens imaginem que ens bastem, però de fet ens enfonsem en el dubte perquè no assumim el misteri de les mediacions humanes. Sant Benet té molt clar que el cristià no pot ser mai un isolat: és comunitat, es fa en la comunitat i fa comunitat; i no una comunitat utòpica, perfeccionista, sinó aquesta concreta feta de proves i de sang, d'il·lusió i de fracàs, la del primer amor il·lusionat, la de les hores de foscor, de fatiga, de fidelitat obstinada, la de l'amor madur i tendre que tot ho comprèn i que tot ho estima.

Sant Benet diu al final de la Regla: «Que practiquin aquest zel amb amor ferventíssim, és a dir, que s'avancin a honorar-se els uns als altres, que se suportin amb gran paciència les seves febleses, tant físiques com morals, que s'obeeixin amb emulació els uns als altres, que ningú no busqui allò que li sembla útil per a ell sinó més aviat el que ho sigui per als altres». Per arribar ací sant Benet concep la vida monàstica com una cursa, com una ascensió. No s'hi val de quedar-s'hi encallat en la mediocritat. Es un alliberament progressiu de tota servitud per arribar a l'amor perfecte. És l'Esperit Sant que actua en nosaltres i ens fa lliures. Aquesta és la meta que proposa sant Benet al cristià, al monjo: arribar a la gran llibertat del que estima molt.